

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 749/2025
16.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела самовољно одсуствовање и бекство из Војске Србије из члана 399. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног, адвоката Арсенија Катанића и адвоката Деана Моћића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 48/24 од 29.11.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 13/25 од 11.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 16.09.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Арсенија Катанића и адвоката Деана Моћића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 48/24 од 29.11.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 13/25 од 11.03.2025. године у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 48/24 од 29.11.2024. године окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело самовољно одсуствовање и бекство из Војске Србије из члана 399. став 3. Кривичног законика и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 1 године и истовремено је одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од три године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Истом пресудом обавезан је окривљени да сноси трошкове кривичног поступка и да плати на име судског паушала износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 13/25 од 11.03.2025. године делимично је усвојена жалба бранилаца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Новом Саду К 48/24 од 29.11.2024. године је преиначена тако што је Апелациони суд окривљеног АА огласио кривим да је извршио кривично дело самовољно одсуство и бекство из Војске Србије из члана 399. став 1. Кривичног законика, за које му је

изрекао условну осуду тако што му је утврдио казну затвора у трајању од 3 месеца и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, док су жалба бранилаца окривљеног АА у преосталом делу и жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду одбијене као неосноване и првостепена пресуда је у непреиначном делу остала неизмењена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног, адвокат Арсеније Катанић и адвокат Деан Моћић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости као основан, побијане пресуде укине и списе предмета врати другостепеном суду на поновно одлучивање или да захтев за заштиту законитости усвоји у целости као основан, те преиначи пресуду другостепеног суда тако да окривљеног ослободи од оптужбе за дело за које је осуђен.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости браниоци окривљеног наводе да је другостепеном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) у вези члана 453. ЗКП, са образложењем да је након укидања раније првостепене пресуде, против које је Виши тужилац изјавио жалбу само због одлуке о кривичној санкцији, на претресу пред другостепеним судом, јавни тужилац изменио оптужни предлог стављајући окривљеном на терет више криминалних активности, мењајући и опис радње извршења кривичног дела у односу на првобитни оптужни акт, те је унео измењено време извршења кривичног дела речима „у временском периоду од 24.06. до 05.07.2022. године“, иако ове речи нису биле садржане у ранијој првостепеној пресуди, на који начин је, по наводима браниоца, чињенични опис укинуте пресуде измењен у погледу битног елемента кривичног дела из којег произлази правна квалификација кривичног дела.

Овакве наводе бранилаца окривљеног Врховни суд је оценио као неосноване.

Одредбом члана 453. ЗКП прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Из списка предмета произлази да је окривљеном АА оптужним актом Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду Кт. 141/22, Кт. 1/23 од 18.11.2022. године, стављено

на терет извршење кривичног дела самовољно одсуствовање и бекство из Војске Србије из члана 399. став 3. Кривичног законика, за које је и оглашен кривим пресудом Вишег суда у Новом Саду К 48/24 од 29.11.2024. године и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 1 године са временом проверавања од три године, а потом је иста пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 13/25 од 11.03.2025. године преиначена и окривљени АА је оглашен кривим за кривично дело самовољно одсуство и бекство из Војске Србије из члана 399. став 1. Кривичног законика, за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца са временом проверавања од једне године.

Из напред наведеног очигледно произлази да није дошло до преиначења пресуде на горе. Осим тога, повреда члана 453. ЗКП може бити учињена једино у ситуацији када је жалба изјављена само у корист окривљеног, док је у конкретном случају јавни тужилац изјавио жалбу у делу одлуке о кривичној санкцији на штету окривљеног АА, а осим тога из напред наведеног очигледно произлази да није дошло до преиначења пресуде на горе, јер је окривљени оглашен кривим за блажу правну квалификацију и изречена му је блажа кривична санкција.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА наводи се да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер дело за које је окривљени осуђен није кривично дело с обзиром да није постојао умишљај код окривљеног за избегавање службе у Војсци Републике Србије.

Овакве наводе бранилаца окривљеног Врховни суд је оценио као неосноване.

Одредбом члана 399. став 1. Кривичног законика прописано је да кривично дело самовољно одсуствовање и бекство из Војске Србије чини оно војно лице које самовољно одсуствује из своје јединице или службе најмање 5 дана или краће време уколико одсуствује више пута у току једне године или самовољно напусти своју јединицу или службу за време извршења важног задатка или повећаног степена борбене готовости јединице. Ставом 3. истог члана прописано је да војно лице које напусти земљу или остане у иностранству да би избегао службу у војсци казниће се затвором од 1 до 8 година.

Из чињеничног описа кривичног дела описаног у изреци другостепене пресуде за које је окривљени оглашен кривим, произилази да је окривљени „...способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и желећи његово извршење, као војно лице Војске Србије, у својству професионалног војника у чину десетара, на дужности возача...самовољно одсуствовао из службе у Војсци Србије коју је био дужан да врши до 31.12.2022. године..на тај начин што се након коришћења и закључења боловања дана 23.06.2022. године није појавио на радном месту дана 24.06.2022. године, већ је отпутовао у Републику Ирак дана 16.06.2022. године, након чега је после истека од пет радних дана у оквиру којих се окривљени и даље није појавио на послу, донета наредба...о престанку његове професионалне војне службе, при чему је био свестан забрањености свог дела“. Дакле, из изреке осуђујуће пресуде произлазе сва законска обележја кривичног дела из члана 399. став 1. Кривичног законика, како објективна која се односе на радњу окривљеног која се састоји у самовољном одсуствовању из службе, тако и субјективна обележја кривичног дела која се тичу урачуљивости и умишљаја окривљеног за извршење кривичног дела, који

укључује свест о забрањености дела, па су супротни наводи браниоца оцењени као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева браниоци окривљеног наводе да је конкретан однос између војске и окривљеног уговорне природе, да радни однос који је постојао између окривљеног и Војске се регулише на основу Закона о раду на основу ког закона је право на једнострани отказ уговора о раду једно од основних права из радног односа, да евентуална одговорност окривљеног постоји пред Војним правобранилаштвом, као и да се окривљени понашао у свему у складу са прописима јер је поднео захтев за прекид службе, раздужио опрему у јединици и очекивао да ће надлежни старешина да донесе акт о престанку службе, у ком уверењу је отпутовао да се јави на ново радно место, али да надлежни старешина није поступио по закону и није донео акт о престанку службе по његовом захтеву, којим наводима браниоци суштински полемишу са чињеничним утврђењима суда у вези предметног кривичног дела, изnoseћи сопствено виђење одлучних чињеница, супротно чињеничним утврђењима и закључцима суда изнетим у побијаним пресудама, на који начин указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Из напред изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. ЗКП и члана 487. став 1 тачка 2) ЗКП донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**